

Cegerxwîn keseko zerrnizm û zana bi

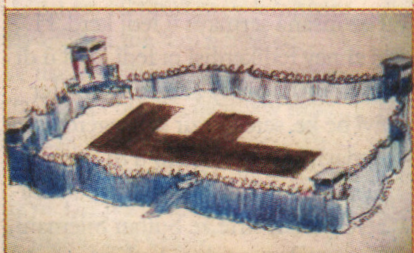
Nameyê ey yo raştîn, Şêxmûs Hesên o
û lajê Mihemedê Mehmûdê Elîyî yo.
Cuyê xo zor û zehmetî reyde
vîyarnawo. Qijîtiya xo de sewî maneno

Cegerxwîn, heskerê kurdî be. Bi hîş û fikrê xo, bi vîr û bawerîya xo, welatperwerêko erjîyaye be. Cegerxwînî rastîya nezaneyî, xizaneyî û perîşaniya miletê xo baş zanayê. Hember zilm û tehdaya ke kurdan ser ro biyê, têkoşîne dayê. Kurdistan de heme çiy çiman ra vîyarnaynî, eleqederê heme hedîseyanê netewîyan bîynî... RÛPEL 7

Bendawîy sînor ê?

Serdestîy na game wazenê bi bendawan, kurdan jûbînan ra perçe bikerê. HESan virazenê û kenê sînor ke, kurdîy bendawan ra, di bin kontrola qereqolan ra bişîyerê... RÛPEL - 5

Edalet çi ca yo?

Tirkîya de, edalet nêmendo. Her roj ÎHD û rayîrberê sazî yê sivilan daxûyanîyany danê ke, wa AKP bikewo rayîro raşt. 300 roj o ke Ocalînî rey de pêvînayîş nêbeno... R-4

Berastengî mexdûr ê.

Semedê berastenganê Tirkîyayî, tikey rehet rayîra bişêrê û astengîyê ke înan ver de yê, bêrê wedartiş, qanûnîy vetîy. Hetanê na game qanûnê xo zî nîyardê ca... RÛPEL - 5

Welat VERROJ

Ziwan nasname yo, ziwan rûmet o... Pêveka Azadiya Welatî ya, belaş a. 04-05-2012 Hewtane HÛMARE: 4 e-mail: welatverroj@gmail.com

Kam biwano beno mamoste

Lîseya Spor û Hunerane Weşan ya Amedî, hetanê na game nîzdê 600 wendoxan perwerde kerdê û hemeyê înan na game mamosteî kenê. Wendoxê lîseya, beşa wêneyî, nîzdîyê se ra 90yî qezaya Amedî Pîran ra yê. Beşa muzîkî zî Koserî ra yê...

ESPIRÎYA LÎSEYÎ ÇÎÇÎ YO?

Ney lîseyî de espiyêka zelale est a. Pîranijan û Koserijan na espiyê weş fam kerda. Zanê ke eger na lîseya biqedînê û tikey jîr û kedkar bibê, herî tayn benê mamosteyêk û cuyê xo îdame kenê, muhtacê kesêke zî nêbenê. Çîyo herî weş, wendox gere biwazo kî bibo...

WENDOXAN BÎYARÊ QEYD BIKERÊ

Lîseya razayane ya, veng dana gedeyanê ke marîfetê înan yê zey; wêne, muzîk û sporî est o, wa bêrê biwanê û demêko kilmî de bibê mamoste û bibê wayir pişeyî ke destê înan pere têpêşo. Bi ney hawayî ra bêrê Lîseya Hunerane Weşan ke, cuyayîşî de teganey mancê... RÛPEL - 7

'Zarokên Rojê' vejya

Kovara gedeyan, bi nuştêyê gedeyan neşir bena. 4 cenîy hetkarîye kenê û kovarî vejenê. Armanca înan hember asîmîlasyonî, ziwan û kulturê kurdan bipawê û aver biberê yo... RÛPEL - 3

Kîtaban şirawenê zindana Amedî

Sazîya Nuştexê Cenîyan emser amî Fûarî Amedî de stand akêrd. Mîyanê ey nuştexan ra Sevîm Dînc ard ziwan ke, wazenê nika ra pey Amedî de xebat bivirazê. Semedê ey zîqampanyayêke danê destpêkerdene û wina vat: "Bi nameyê KCK zaf operasyonîy amey viraştîş. Êy operasyonan de, zaf cenîy zî eştîy zîndan. Ma zî wazenê alîkarî bidê êy cenîyan, semedê naye zî ma yew kampanya amede kerde... RÛPEL - 3

Xemla koyê Çewlîgî dar û
daristan, zinar û bi
hezaran tewrê villikî yê.
Tij Çewlîk de yewne qede
ya. Tij, xemla Çewlîgî ya.
Demo ke tije vejîna, verê
verkan sûr a û bedilyena
beno rengê welatî

Vînayenê tîja Çewlîgî

MUSTEFA ŞAHÎN

Çewlîk zêderê bi koyanê xo yê berzan yena şinasnayenê. Koyê tîya tewr paştê xo daya yewbînan, kes vano qey, nê têdest ra yê. Mîtolojîyê Çewlîgîjan de, wexta birayetî têver-rober benê, 'biray sey koyê, merdimî rê her yew bira yew ko yo' vanê. Êno zanayenê ko hez, starîy û biratî ya. Koyî rehmkê, dost û caye ewleye yê.

Hikayeyê koyanê tîya pêro ef-sûnî yê. Koyan sero de epey gole kraterî estîy.

Nê nêweşan kenê weş, merdî ganî kenê. Nê çirokan ra yew zî anehewa ya. Rivayet beno ke, wextan ra Key Îskendero Gird seba seferîya Îran Çewlîk ra ravereno. Zaf nêweş kuno. Hekîme lokman tera vano; "Tîya de awe esta, na awe bi name ya 'abi heyat' yena zaneyenê. Şimîtişê na awe tewsiye keno. Key Îskender bi na awe beno weş-war û emir dano vano: "Gêra şima ewro ra pey tîya ra vajî Çebexçur. Çebexçur bi zîwanê Makdîsî de mana "Awe cenetî" de şuxulîyena.

Şarê Çewlîk, xo benate de, wexta ke tîya name kenê 'Çolîg yan zî Çewlîg' vanî. No zî yeno vateyê caye rez û bexçan. Rastîya. Hemê cayê Çewlîg, pêro bexçe yê.

Tarîxa Bîzansan, Seyahatname Ewliya Çelebî de zî çiroka nameyê Çewlîg nusîyayê.

Çekûya "gol" kurdî ya. Kerta "bîn" zî goreyê min, vate henzarî de nêameya şuxulnayenê. Çekûya "benê û binî" nezdîyê "bîn"îyê û hurdhemînî serra se kurdî yê. No name beno ke "benê gol an zî binî golî ra virazîya yê.

Xemla koyê Çewlîgî nê tena dar û daristan ê. Nê tena zinar û bi hezaran tewrê villikî yê. Tij Çewlîk de yewne qede ya. Tij, xemla Çewlîgî ya.

Demo ke tije vejîna, verê verkan sûr a. Dormareyê nê rengî de seg tîkene tewrî rengê sûrî dekorî kerda, Kesan mît û mat veradana. Taye wext ser şino nê rengî hêdî-hêdî tarî benê.

Şefeqî siba, koyê Binîgol serdin o. Tarîbîyayîşî tîjî rê, hewa zî pera serdin beno, xo peşeno xweza ra û laşe ra. Laşe qers qena. Ê laş, him tesîra tersî û him zê serd ver ro xofê dera, mucîze pawena. Mucîzeyê rehmkî pawena. Çi bawerî xo rê ana, ez nê zana. Zaf kes dua kenê. Beno ke na bawerî Zerdeştî ra ya.

Êno zaneyênê, bin hêşê kurdan da, rengê mergî, tenatî û bêkesî tarî yo. Aye ra yo kurd tarî ra tersenê. Sûrbîyayîşîya tîjê pera-pera rengê taroma adir gena. Benate nê taromî

adirî de hîrê lekeyê tarî xo ramojo-nenê. Na hele, tîj aso (ufuk) de sere de yewne qede xo ramojnena. Êyî ke ewnîyenê, temaşê kenê şaş manenê. Tîjê bîya qulincêyê zerde û sere qotarî ra ronîya wa.

Hurdhemîne hetanê xo sero gêrena fênda ke reqs kena. Çîyê tera vila benê. Kes nêzano, nê zerîye zerdî yê yan zî, eşqî zerî yê. Heta xo resnena hewt katê herd, reng dana çimanê nebat û mehlûqatan. Kes pu vejeno ke nê rengê rengan, hemê gemarîya Dinya şuwenê. Çîyo ke hetanê a hele asmîn sero nêameyo esayîş, kesî ke tîya de ewnîyenê ê çîyan, ey vînenê.

Bade nê biyayenê ra pey, xeyrî îxtîyarê çiman ra hesir yenê war. Her hal de no zî yew hesretî merdimî yo. Xweza zî şarê kurd rê hesir rewa dîyo... Hêdî-hedî roşn zedî-yeno. No roşn roşnî welatî yo.

Sadax

Xoser Welat

xoserwelat@gmail.com

Ti kam î?

Di televîzyonêke de, bi nameyê "Se Serra Muhteşeme" rêzefilmêke yena kayekerdîş. Rêzefilmê de di çîyê bal-kêşîy est ê ke, bi rewşa ewroyine yê serkwezîr û parlamenterêy kurdîy ke di partiya ey de yê reyde têkildar ê. Balkêşîya yewîne Siltan Silêman tim û tim sedrazamî ra naye vano "ti hêza min bi kar arenê, na hêze min to rê bexş kerda, ez kam game biwaza ez o to ra bigera. Hêza min nîna barrekêrdîş"

Balkêşîya diyine zî, îtibarê Îbrahim Paşayî yo di miyanê şarî de. Tebaya mislimane zî vana, Paşa misilman nîyo û senî sedrazamîya Dewleta Osmanîyan keno.

Şibêyayîşê rewşa serkwezîrî ya ewroyine û Sultan Silêmanî, di şexsê Huseyîn Çelîkî de şibêyayîşê parlamenteranê kurdan, ke di partiya AKP ye de yê û rewşa Îbrahim paşayî û şibêyayîşê dek û dolabêy ke rewşa dek û dolabanê ewroyinan ke, seba bidestfînayîşê hêze yenê pêkardîş.

Wezîrê karê zerreyî, ke zey rihê Hitlerî qiyam bikero, di derbarê hovîtiya Roboskê de vajiyayîşêke kerd de, keso ke xo ra vat ez însana şermaya û fedî kerd. H. Çelîkî zî ney fedîkerdîşî ra fedî kerd û di no derbar de di çekûy ardîy zîwan. Her kes hîvî be ke, serkwezîr senî agêro welat, do paştdayîşê Çelîkî bikero û di çekûyêy insanîyan o zî vajo. Labelê hîvîy pûç vejîyay. Serkwezîrî sifte ze Sultan Silêmanî, Çelîkî ra vat, her çende ti hetkarê min ê zî, no miqam min bexşê to kerdo û ez kam game biwaza ez o to ra bigera. İnsani bo zî, bê destûrê min, ti nêşikenê di çekûyan vajê. Ti kurdî, Îdrîs tirk o û paştgirîya Îdrîsî kerde. Nika parlamenterê kurdîy ke di partiya AKP ye de yê, rewşa şima û sedrazamê S. Silêmanî yew a. Heta ke şima hember şarê xo biyerê bikardîş û di na debare de sadiqî bê, şima meqbûl ê. Nêke him di çimê serkwezîr û him zî di çimê şarî de, şima Î. Paşayo Pargîj ê.

MEHMÛD NÊŞITE

Ez nêwazena reyna dest pêbikerî û neçarîya zîwanê ma û kemanîya zîwanê ma û kul û qotikê kîrmanckîya ma şima rê rêz kerî. La ez wazena ganî şima wendoxê erjîyayî zî halê kîrmanckîya ma ya nuşteki hol bizanê.

Derd vatîş û derdî rê bermayîş meseleyê kirdkî ya ma hel nêkeno. Seba helkerdîşê meseleyî îcraet lazîm o, faelîyet lazîm o, pratîk lazîm o. Eke ma bi nê metodan biewnîyê mesele ra, yanî bi îcraet, bi faelîyet û bi pratîk biewnîyê çarekerdîşê meseleyê kîrmanckî ra vetîşê rojnameyî, vetîşê "Verrojî" gamêka erjîyayin a û gamêka rumetin a, gamêka pîrozîn a.

Mi seba nê armancî Verrojî rê nuşt û

Verroj

ezê seba nê armancî zî binusî. Mi piştî da Verrojî û ezê piştî bidî ci zî. Çünke ez bawer a ke rojname do xizmetê aversîyayîşê kîrmanckî bikero. Bi hacetê (alet) nê rojnameyî kîrmanckîya (zazakî) ma ya rindeke do hîna rindek bibo û do gamêk-di gamî aver şêro.

Hetanî nika bi na hûmare, hûmara çarin a ke vejîyena. Ez bi xo hetê redaksîyon û rastnuştîşî ra tayê probleman vînena, labelê reyna zî tera memnun a. Ez hêvî kena ke roje bi roje do hîna başêr bibo.

Mi nuştayê xo yê yewin de wazîfeyê rojnameyan goreyê fêhmê

xo nuştîbî. Ê mi vatîbî, "wazîfeyê rojnameyan ra yew wazîfe zî zîwanî rê xizmetkerdîş o. Rojnameyê şarê bînan senî zîwanê şarê xo rê xizmet kenî ganî rojnameyê ma kurdan (kîrmanckî-kîrmanckî) zî zîwanê kurdî ya nuşteki rê xizmet bikerî. Kurdîya nuşteki aver berî".

Gelo yew rojname do nê şertê ewroyinî de kîrmanckî rê senî bibo hetkar û do senî ci rê xizmet bikero? Her kes şikeno goreyê xo cewabê nê persî bido.

Mi gore zî cewabê nê persî, yew rojname, derheqê rastnuştîşî de û derheqê "Sîstemê" kîrmanckî de ganî zaf xesas bo. Ganî nê warî de xo berpirsîyar bivîno. Berpirsîyaya yew rojnameyî şenik nîya! Ganî ma, binê toqa xo bi destanê xo nêsocê! Zafane

zî ganî nuştexê Verrojî zaf baldar bî!

Şarê ma derheqê rastnuştîşê kîrmanckî de nezan o. La mîyanê şarê ma de kesê ke meraqdarê nuştîş û wendîşê kîrmanckî yê, estî. Kesê ke nuştîşê rojnameyî xo rê kenê peyme zaf ê. Coka, ganî rojnameyê kîrmancan nê wendoxan ra hayîya xo bibo û nê wendoxan rast formule bikero!.

Eke ma şaş binusî û eke ma sîstemê kîrmanckî ya xo yê ke xorîniya tarîxî ra ameya û resaya neslê ma, bixerepnê ma do o wext xizmetî ra zafêr, zerar bidê kîrmanckîya xo. Îşala (boka/mela) tu rojname, tu kovar û tu hacetêk zerar nêdano kîrmanckîya ma ya nuşteki. Bi nê waştîşan heme rojname û kavarane kîrmanckî rê û "Verroj" î rê serkewtîş wazena.

'Zarokên Rojê' vera asîmîlasyonî vîndena

4 CENÎY ameyê yew ca û semedê gedeyan kovarî amede kerdî. Na xebata kovarî ê hem gedeyan a. Gedey û malbatî alîkarey bidê ke, ma zîwanî xo bipawê û geş bikerê

Nesrîn ORAK - AMED

4 CENÎY AMEYÊ YEW CA û semedê gedeyan, kovarî amede kerdê. Nê cenîy, wazenî ke, asîmîlasyon ke gedeyanê kurdan ser o beno, bidê vîndar-nayîş. No semedî ra zî sifteyî bi kovar dest pêkerdê. Nê Kovaran de, behsê heywanan, bajaran, cilanî netewî û dahana zaf çiy ameyî kerdîş. Nê cenîyan ra yew zî Ruken Sarili ya. Sarili ard ziwan, serra 2004 de KURDÎ-DER abiya. KURDÎ-DER tarîxê 2008 de, bi alîkarîya Katalan û KURDÎ-DERE, mamosteyî amey perwerdekerdîş û belgeyê mamostetîy girotî û dest bi xebatanê xo kerd.

Kurmanc û kirmanc yew netewê

Ruken Sarili wina dewam kerd, ez wazena ke naveroka Zarokên Rojê de xebatan bikera. Çimkî ez wazena heme kesî wa zîwanê xo ra hes bikerî û wina domna: "Nezdîyê 2 aşman de ma na Kovara Zarokên Rojê nuşt. Kovarî ma weşanxaneyê Aram û KURDÎ-DERE de roşenî. Kam wazeno se eşkeno nê sazîyan de bigêro."

Ruken Sarili dima ra ard ziwan ke, armanca înan kurmanc û kirmancan bi

her hawayî hina zî nîzdî jûbînan bikerê û vat ke "Ma zî semedê ey wazenî ke, hem kirmancî û hem zî kurmanckî kovaran de bi ca bikerê. Ma wazenî gedey, zîwanî xo ra hes bikerî û no semed ra ma na xebate kerda."

Ma vernîya Asîmîlasyonî de vîndenî

Waya Ruken Sarili zî ked daya ney kovarî, ya xebatkara Azadiya Welatî ya û 4 serrî yo ke Azadiya Welatî de xebitîna. Ruken Sarili zî ard ziwan: "Ez gedeyê ya xo ra hetanî nika karîkatur virazena. Hetanî nika 4 kovarê "Zarokên Rojê" vejîyay înan ra 2 heban de karîkatorê mi estîy. Mîyanî na (ina) xebata ma de, ma zaf gedeyan ser vîndenî. Çimkî asîmîlasyon gedeyan ra dest pê kena. Ma zî, ey kovarî de zafêr na mijarî ser o vîndenî. Ma wêneyî bajaran, fekiyan, cilanî netewî virastî. Mi wêneyê kovarî virastî. Ma kovarî de wazenî ke gedeyî kulture xo û zîwanê xo ra hes bikerî, semedê na zî, ma

dest pê kerd. Semedo ke kurdkî zaf kesan ra giran aseno ra, mi waşt ke bi wêneyan bal banca wendîşê kurdkî ser ke, wa daha asan bo"

4 heb cenîyîyan na xebete kerda

Gunes Ocaga zî xebatkara Azadiya Welat a Gunes Ocaga. Ay zî ard ziwan: "Ez 2 serrî yo ke Azadiya Welatî de xebat kena û karê mi mîzanpaj o. Armaca mi zî ez wazena gedeyî zîwanê xo û kultirî xo, daha weş bişinasnê. Na kovara 4' in a, encax min kovara 2' yin ra dest pêkerd. Ma wazenî gedeyî kurdan, wa bi psikolojîya kurdkî pîl bibî. Kovare ma de, ma zaf giranî day bajaran, heywanan û cilanê netewî ser. Bi goreyî mi, gedeyî, bi kultur û zîwanê xo wa pîl bibî hina baş o."

Dima ra Ocaga wina domna: "Ma 4 cenîy kovarî sero de xebat kerd. Eger cenî biwazê eşkenî hemê çiy bikerî. Ez taxmîn kena heme gedey kovare ra zaf keyfweş êy û ez pêşnîyaz kena ke, heme geday wa kovara Zarokên Rojê biwanê."

Gedey wa nuşte bieşrawê

Nuştoxa kirmancî Nesrîn Navdar zî ard ziwan ke, 3 serrî yo ke zîwanê ser o xebat kena û wina dewam kerd: "Nê 4 kovar î, ma vejenî, encax kovara yewin de kirmancî çîn bi. Semedê ey zî ma zaf rexnê girot. Û dima ra mi zî des bi kovare kerd. Kirmancî de zaf kema-neya ma zî bî, ema ma kovare de ard ziwan. Kovare de KURDÎ-DER alîkarî dana ma. Ma rexnê hemê girotî diqet, nîka ra pey ma kovara de xebat virazenî. Armancê ma, ma wazenî gedeyan nîkara pey asîmîle nebî."

Ma maddîyatî da problem cuyenê

Ey xebata kovarî de hemê gedeyan û malbatan zî eşkenî alîkarî bide ma, eşkenî bi nuşteyê zî alîkarey bidê. Ey nuşteyan de ma nameyê gedeyan danî. Gedeyanê ke wazenî û eşkenê binuşnê wa binuşnê. Wa şerm mekerê ke şaş o an zî kem o. Wa nuşte, helbest, wene an zî çîyanê bîn bieşrawê ma ro. Ma dem dem neêşkenî kovar bivejê, çimkî, maddîya tî ra ma zaf zehmetey ocnenê. Kesaneke eşkenê alîkarî bide ma se zaf baş beno. Çimkî ma semede gedeyan wazenî ke wa kovara gedeyê ma hertim bivejyo. Wa gedey zî nîkara pey wenê bivirazî bişirawî ma û ma zî ey wêneyî gedeyan û çîrokanê înan kovarî de bica bikerê."

Sifteyîna ma kîtaban şîrawenî zîndana Amedî

NAWENDA XEBERAN - AMED

Sazîya Nuştoxê Cenîyan emserr amey Fûarî Amedî de stand akêrbîy. Mîyanê ey nuştoyan ra Sevîm Dînc ard ziwan ke, wazenî nîkara pey Amedî de xebat bivirazê. Semedê ey zî ey qampanya dayê virastene û wina vat: "Bi nameyî KCK zaf operasyon amey virastîş. Ey operasyonan de, zaf cenîy zî estê zîndan. Ma zî wazenî alîkarî bi de ey

cenîya semedê ey zî ma yew kampanya amede kerd. Kîtaban arêkenî û dimara ra zî ma şîrawenî zîndan.

Semedê fikrê înan eşî zîndan

Dîncî wina dewamey da qiseyanê xo: Dima ra Dînc wina domna: "Cenîy semedê fikranê xo eştê zîndan. Ey hemê bê kanunî ameyê girotiş." alîlari day ma û ma zî wazenî semedê cenîyan edebîyat amade bik-

erî. Ma wazenî hemê kesan zîwane xo de xo îfade bikerê. Çimkî goreyî ma, zîwan zaf muhîm a. Na cografya hetê zîwanan de zaf zengîn a. Lazimo ke heme kes zîwanê xo bi pawo. "

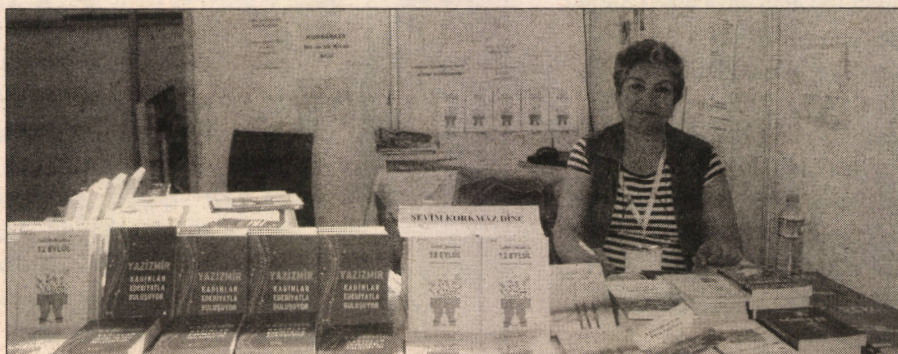
40 hebîy endamê ma estîy

Nuştox Sevîm Dînc dewam kerd, ma . Nawenda ma Îzmîrî de ya û bi 3 serek ma ser cenîyan de xebat kenî. Îzmîrî de, nezdîya 40 endame ma estîy. Semedê ey zî ma wazenî cenîyan tena wa tekoşîna azadiya xo bikerî.

Kîtaban ma şîrawenî zîndana Amedî

Cenîy eger yewcayî de bê, û cesaret danê yewbînan se, eşkenî hemê çiy bikerî. Ma semedê cenîyan çîrok amede kenî. Ey ra yew zî namêyêçîroka ma ya sifteyîna zî "Yew Şewa Tarî" ya, çimkî ma wazenî cenîyan xebat bidî nîkara pey, wa

pirsgirekanî xo bîyarî zîwan, ya zî, wa pîrgirekanî xo binûsî. Çimkî ma pîrgirekanî xo kîtabanî xo de nusenî. Ez pîrgirekanî xo û cuyayîşê xo nusena zaf bena keyflî. Çimkî hemê kesan wazenî kê xo zîwanê xo de xo îfade bikerî. Semedê cenîyan zî ma yew qumbara amade kerd û kamî eşkeno se wa kîtabanî xo bidî werê bîyarî bide ma. Û ma zî şîrawenî zîndan. Ey kîtabanî hemê ma şîrawenî zîndan û sere de zî ya Amedî de yo. Heme kes wa alîkarî bi de ma."

AZADIYA WELAT
Zozan Basım - Yayın Adına
İmtiyaz Sahibi
Menderes ÖNER
Yazı İşleri Müdürü
İbrahim GÜVENÇ
Yönetim Yeri:
Diclekent Bulvarı
Termil Apt. Kat:3 No:9
Kayapınar / DİYARBAKIR
İdare Tel: 0 (412) 251 38 88
Yayın (Weşan)
TEL: 0 (412) 237 48 90-91
Fax: 0 (412) 237 48 89
Bankı (ÇAP):

Stenbol: Gün Matbaacılık, Reklam,
Film, Basım, Yayın, Tan. San. Tic. Ltd.
Şti. Teisizler Mevkii Beyoğlu Mah.
Akasya Sok. No: 23/A
Küçükçekmece / İSTANBUL
Tel: 0 (212) 580 63 81
Edene: Arslan Güneydoğu
Gazetecilik, Matbaacılık, Kağıtçılık
Yeni Doğan Mah. 2108 Sok. No:13/A
Yüreğir / ADANA
Tel: (0322) 346 03 71-72
Genel Dağıtım:
Turkuvaz
Dağıtım Pazarlama

'Erdogan qatîlê Roboskê û cenîyan o'

5 mengî ke qirkerdişê Roboskê ser o ravêra ema hewna zî AKPî berpirsîyarê qirkerdişî nêvetî û wazeno ke serê ci bigero. Hetê ra Erdogan medya hişyar û tehdît kerd ke wa bes qala Roboskê bikerê û vat: "Lazim o ke na mesela pey de bimano."

Hikûmata AKPeyî hinî kerdo ke,

hêzanê yay nêverdanî ke, malbatanê ke gedeyê xo, qirkerdişê Roboskê de vinî kerdêy, bişêrê mezelanê gedeyanê xo ziyaret bikerê.

Malbatê ke şiyê ziyaretî ra qereqolî persayo ke çî ra şiyê mezelan ser. Malbatîy zî vengday wekîlanê AKPe yî û vatîy: "Eger zereyê şima de tersa Ho-

mayî bibîynî, şima AKPe yî ra îstîfa kerdnî.. Hetanê ke şima na partî de siyaseta bikerê rîyê şima şîya yo. Kesê ke Homayî şinasneno, gere ray nêdo AKPe yî. Çimkî AKP qirkerdax a û qatîl a."

Erdogan wa fekê xo nêerzo cenîyan

Serekê Komîsyona Cigeyrayişê Heqê Merdiman ya TBMMî Ayhan Sefer Ustun, derheqê qirkerdişê Roboskê de qisekerdişî ra rema. Ey zî ze Serekwezîrî kurtaj girot rojeva xo û ar ziwan ke gere kurtaj bêro qedexekerdiş.

Hetê bînî ra birayê Serhat Encuyî, Ferhat Encu, Enqereyî de amey binçimkerdiş. SES û TTBî zî vatişanê Erdoganî yê kurtaj û sezaryen ze qirkerdişê Roboskê nawnayo ra, berte-kanê xo mojnay.

Hetê bînî ra zî Platforma KESKa Manîsayî zî berte-kanê xo, vatişê kurtajî ya Erdoganî ra mojnay û ard ziwan: "Wa Erdogan fekê nêerzo cenîyan wa berzo Roboskê û wa qirkerdişî zelal bikero."

'Ordîyî veng weye kenê'

Wekîlê BDPe ya Mersînî Ertugrul Kurkçu zî ard ziwan ke, qabê Roboskê hetanê neygamî gameke fermî nîya-meyo eştene û vat: "Hikûmata ke nêşkeno welatîjê xo û hêzanê bi çekin cîya bikero, belîyo ke mekanîzmaya pawitişî ya Tirkîyayî çiyekê ra nêbeno. Bêleheq ordîyake wina yeno weyekerdiş."

Wa berpirsîyaran bivejê

Serekê Yewiyeya Tabîbanê Tirkîyayî TTB dewa Roboskê ziyaret kerd û vat: "Roboskê cinayet û qirkerdiş o. Qabê jana malbatan tikey vîndero lazim o ke bi lez berpirsîyaran gere bivejê meydan."

Partîya Sosyalîst ya Pelixyayeyan (ESP) çalakîya dijî vatişanê Erdoganî yê ke kurtajî ra protesto kerd, ema polêsan 4 cenîy girotî binçiman.

Semedê ke noştoxê rojnameya Yenî Şafakî Alî Akel, vatişê Erdoganî yê kurtajî şîrove kerd ra karî ra amey qewirnayiş.

Platforma Cenîyanê Îzmîrî zî berte-kanê xo vatişanê Erdoganî 'Her kurtaj Roboskê yo' ra bertek mojnay û vat ke "Ti fek kutajî ra veradi, Roboskî roşn bikero û failan veji meydan û hesabê ey bîdi." Pey ra 3 saetan çalakîya ro-niştîşî darfinay.

Tirkîya de edalet nêmendo. Her roj ÎHD û rayîrberê si-vîlê bînî daxûyanîy danê ke, wa AKP bikewo rayîrê raşt. 10 mengî ke Ocalan de pêvînayîş nêbîyo

EDALETÊ Tirkîyayî polî de mendo. Qanûnê xo binpay kerdo û hewna zî qanûnî ra behs kenî. 10 mengî ra zafêr o ke semedê va û hewa û xiripyayîşê keştîyî ra ano ziwan ke pawitoxanê Serekê PKKî û Şarê Kurd Abdullah Ocalanî nêşkenê bişêrê Îmralî û pêvînayîş bikar bîyarê. Tecrîta Ocalanî sero her ke şîno ze birînêka xorî dilê Tirkîyayî de ca gena û no zî qîm nêkeno giroteyanê şîyasî yê zîndan de yê ke nêweş estêy. Rapore înan yê nêweşxaneyî esto ke nêşkenê şert û mercanê zîndanî de bicuyê û doşega merdişî de yê. Ema Serekkomar Abdullah Gul destûr nêdano ke ey giroto-xîy azad bibêy. TUAD-DER semdê îhlalkerdişê heqê zîndan ard ziwan ke, herî zaf zext û zordarî dewra AK-Peyî de zêd bîyê. Waşt ke wa tecrîdê Ocalanî ser o bêro wedartiş, zîndan de nêweşî bêrê veradayîş, şert û mercê zîndanî wa bêrê weşkerdiş.

Edalet çi ca yo?

TUHAD-DER a Mûşî zî daxûyaney da û waşt ke tecrîta ke Ocalanî sero wa bêro wedartiş û girotoxanê ke nêweş êy wa bêrê azadkerdiş.

'Tecrîtî zere de tecît esto'

ÎHDa Stenbolî zî semedê tecrîda Serekê PKKî û Şarê Kurd Abdullah Ocalanî sero esto ra daxûyaney da. Vatişanê înan ra ame mojnayîş ke tecrîtî ra bi guman êy û vat: "Ma tecrîta ke Îmralî de esto ma keno fikara gumanan mîyan. Ma ewnîyênê ke tecrîtî mîyan de tecrît esto. No nîno qebûlkerdiş. Lazimo ke hikûmat ney rewşî weş bikero." Hetê bînî ra zî ÎHDeyî ard ziwan ke lazimo ke Ewropa ney ra bêveng nêmano û CTP ney mijarî sero bivîndero.

ÎHDe ya Amedî zî bilanço ya îhlalêy heqê merdiman yê 2012 ya 4 mangan eşkera kerd. Serekê ÎHDeyî Racî Bilicî ard ziwan: "Îhlalanê heqê merdiman serra 2011 pey de verda. 2012 mohra xo da îhlalkerdişan ro. Xeberanê binçimkerdiş, îhlalkerdiş, tecrît û zîndan de îhlala heqan zêd bîyo û zedîyeno."

'Vengê xo berz bikerê'

Endamêy Platforma Têkoşîna Dijî Tecrîdî, zext û zordarîy ke girote û hukumwedan ser esto protesto kerd. Veng da heme kesan ke wa dijî ney kerdişanê nêweş vengê xo berz bikerê û vindetişê xo daha zî tûnd bikerê.

Wa heyet bişêro Îmralî

Heyetêke mîyanê ey de welîlanê BDPe yî, pawitoxanê Ocalanî û rayîrberanê ÎHDeyî semedê tecrîta ke Ocalanî sero esto û weşeya Ocalanî bêro zanayîş ra sere day Yewiyeya Tabîbanê Tirk. Waştîşnameyî de rewşa Ocalanî sero bal ontebi. Û waştê ke heyetêke serbixîo wa bişêro Îmralî û cigeyrayîşan bikero.

Operasyonê leşkerî zaf zêd bîy

Tirkîya werzêna vana operasyon ra-kuno vana operasyon. Heta ney gamî bi des serran o ke darfineno ema encamê nêgirotî û rayna zî ceribnayîşanê xo daha zî gur kena.

Tewir-tewir cayan de operasyonê amey darfinayîşî de goreya ke yeno vatiş zafêr leşkerî ameyê kiştîş û çend heb HPGyîjan zî cuyê xo kerdo vînî. Bi kilmey;

Wanî de 2 HPGyîjê û 2 wendoxê lîseyî ameybîy înfazkerdiş. 2 serr û 7 meng tepeya albayeje teqawit, yew bînbaşî, yew ustexmen, 1 astubay û 13 çawîşê pîsporî amey girotiş.

Qeza Kop (Bûlanik) û qeza Bed-

lîsî Norşînî mîyan de koyê Bilicanî de operasyona bi bejayî ra ya hewayî zî ame darfinayîş.

Qeza Sêrtî Berwarî de HPGyîjan maşîneya erzaqê leşkeran veşnaya.

Bedlîsî de dewa ke girêdayê merkezi bi de HPGîjan rayîr kontrol kerd û 6 cerdevan girotbîy binçiman. Ney sero warê cerdevanan sere day IH-Deya Sêrtî. Bejayeya Şîrnexî de operasyona ke TSKî dabi destpêkerdiş de yew çawîşê pîspor cuyê xo vinî kerd.

Amed-Mûş-Çewlîg de pêrodayîş de gerîlayê HPGî Ramazan Ceylan gonê xo kerdîbi vinî. Cenazeyê ey bi hezaran rey de Licê de ame de-

finkerdiş.

HPGyîjan, Çolemêrgî de, bi topa hewanî êrişê Qereqolê Cendermeyan yê Serbestî kerdo.

Qezaya Pınarbaşıya Kayserî bi tîfîngan êrişê yew maşîneya ke waşt bikûro zereyê hewşa înan ked. Di encamî de, bomba ke maşîneyî de teqyaya, înan ra 2 polêşî, 6 înan giran, bi temamî 18 kesîy birîndar bîy.

Merkeza Vartoya Mûşî de pey merdişê astûbay Erdînc Aydın (24) operasyon ame darfinayîş û encamî de yew çawîşo pîspor birîndar bîyo.

Dewa Gimgim (Varto) de dewa Girêmîran leşkeran girot binê kordonî. Dewîjan sero zextîy amey kerdî

Qezaya Qamûşan (Sarıkamîş) ya Qersî herêma Mescitlî de êrişê qereqolî kerd. 2 leşker birîndar bîy.

Dewîjê Gimgimî mîyanê pêrodayîşî de mendîy. Herêma Gimgim û Xinisa Erziromî mîyan de 3 helîkopteran bombabaran kerdo. Herî peynî zî Koyê Kato de operasyon ame destpê kerdiş.

Bendawîy qabê sînor viraştîşî yê

NAVENDA XEBERAN / AMED

TIRKÎYAYÎ de serranê peynî de waştîşa viraştîşê bendawanê HES û awdayîşî zêd bîyê. No ze politîka dewletî ameyo qebûlkerdiş. Welatîjîy û taxijê ke HESîy yenê viraştene bertekanê xo mojnênê ema nafiye aseno.

Tirkîya bi cografya xo qabê bendawan musait a. Ema encamê ke peynîya viraştîşê bendawan de kesî nêhesip-neno. Çimkî denga xozaya bi milyon serran, çend serran mîyan de yena xira-bekerdîş. Ewro semedê viraştîşê HESan ze enerjî danê mojnayîş ema eslê xo de hinî nîyo. Wazenê ke kurdan mîyan de bi awe sînoran virazê û politîka postmodeleya newe, perçe bikî û idare bikî.

Wazenê kurdan perçe bikerê

Bi se serran o ke waştîşê serdestan o yo ke kurdan senî biqedînê û senî asîmile bikerê yo. Ema kurd heta ewro nêşkiyay kurdan biqedînê û bi temami asîmile bikerê. Ema zirarê zaf girdî dayê kurdan ro Çand, huner û zîwanê kurdan perçe kerdêy û hewna zî wazenê ke kokî ra we-darê. Ema heta ney gamî nêşkiyay ke kokî ra hal bikerê. Serranê peynî de zî bi

Serdestîy na game zî wazenê ke bi bendawan kurdan jûbînan ra perçe perçe bikerê. HESan virazenê ke, bikerê sînor, kurdîy tenê binê bendawan kontrola qereqolan ra rayîra bişêrê aşte bendawî

politikayanê awa bendawan wazenê HESan û yê awdayîşî ava bikerê. Şar bertekê xo mojnay, ema qîm nêkeno. Hikûmata bê hiqûqeya xo her tim dijî şarê ke bertek mojnayo ardo zîwan û firmayê girdî pawitî. Derheqê ney mijarî de zî dema bi dem xeberîy vejyay.

Bendawîy kenê sînor

Politîka newê ya Tirkîya û serdestanê bînan yê ke emelê înan Kurdistanî sero estêy, serranê peynî de ewnîyay ke bi politikayanê kan nêşenê kurdan aşte û naşt bikerê û biqedînê. Çend serrêy peynî de politîka xo

ya meşhûr 'perçe bik û rayîra bibi' kerdê rojevî. Ney zî bi musadeya cografyaya Kurdistanî ya ke heme cayê ay ra awê herikyena wazenê bikerê. Qabê ney zî wazenê heme cayê ke çemî herikyene de, bendawana bivi-razê. Bi ney zî şîyîş û amayîşan qut bikerê ke heme hawayî ra asîmilasyon daha xorîn bibo û dayîş û girotişê kurdan kemî bibo, yeno fikirayîş.

Her bendawîy de tabûre esta

Dema ke merdîm ewnîyeno her bendawîy ke na gam estê, vînîyeno ke tabûrê leşker ya zî qereqolo ke nîzdî bendawî, an zî rayîrê bendawî ser o ameyê ronayîş. Bi 10 km rayîr genê ra pey kurdan mecbûr kenê ke rayîra serê bendawî ra bidê ravêrayîş û bi qereqol înan qontrol bikerî. No çî, bêro de zaf talûkeye qirkerdişê heme hawayê civatî xo de ano. Tabûr an zî qereqol nêwazo dê kurdê ney kiştê bendawî nêşkiyo ke bişêro hetê kurdê aşte. Sînorê wina-yine dê zaf zirar bido kurdan.

NAVENDA XEBERAN / AMED

Pirdê peyarayîranê Amedî ra ya ke cadeya Huzurevlerî koşeyê Camîyî de virazyayo him teng virazyayo, him zî goreya qanûnî gere asansor bibîyay nêviraştê. No zî beno semedê zehmetîyanê berastengan.

Semedê berastenganê Tirkîyayî tikey rehet rayîra bişêrê û astengîyê ke înan vero de yê bêrê wedartişî ra qanûn vetêy. Hetanê ney gamî qanûn nîyardê ca. Zafêreya Komeleyê Berastengêy Amedî ard ziwan ke, moleta dewletî ya 7 serr bîy, hezîranî de qedîyeno. Lazîmo ke heme dibistanê, cemawer û pirdê peyareyan bi asansor bibî, ema hetanê ney gamî çîye bi çîman nêvirazyayo.

Lazîmo ke hikûmat pirda peyarayîrî ya quncikê Camîyî ya Huzurevlerî de û yê bînan de, lazîmo o asansor ke berasteng bibo. Ema goreya qanûnî kar nêkerdo û proje ava nêkerdo. Na gam berastengê lazîmo ke bi kîlomîtroyan rayîr bişêro kî bişêro aşte pirdî.

Qanûn kaxidî sero maneno?

Qanûna Tirkîyayî ya ke qabê berastengan vejya, çîyê ke ma vînyo hewna zî herêma kurdan de nîyardê ca. Cayê bînan de eger virazyoyo se zî ma nêvînyo. Cayê ke qanûn nêamewo ca, tede boya kufikî yena.

Rayîrberanê ke projeyanê virazenê goreya qanûn esto zî, hesabê berastengan nêkenê. No zî dano eysayîş ke, qanûnanê ke kaxitî sero manenê zî estêy! Derheqê

Qanûn berastengan mexdûr keno

qanûno ke 2005 de ameyo vetîş de vejyayîşê qanûnî ser de 7 serrîy ravêra ema; dibistan, zanîngeh, cemawerêy, pirdanê peyareyan û ze nînan cayanê ke astengey berastengan ra vejenê û estêy gere bêrê wedartiş. Goreya qanûnî hezîranî de lazîmo bi ke heme cayanê ke astengeya berastengan kenêy, bêrê wedartiş û goreya înan bêro dîzaynkerdiş. Menga hezîrana 2012 de 7 serr qedîyênê. Amedî û herêma kurdan de heta ney gamî çîyeke bi çîman, zehmetîya ke berastengî ancê nîyameyê wedartiş. Ema lazîmo o ke

heme çîyê ke bi qanûn dayê berastengan, gere bîyamaynê viraştene.

Na minge de gere heme çî biqedîyaynî

Ma çend komeleyanê berastenganê Amedî geyray hemeyî ney rewşe ra gerekerdeyê û gazincanê xo anê ardî ziwan û vat ke: "TBMM qanûn vejeno ema nîyano ca. Na minge de lazîmo bi ke heme cayê Tirkîyayî de cayê ke astengey berastengan ra vejenê gere bîyamaynê tatîlatkerdiş û goreya ma bîyamaynê

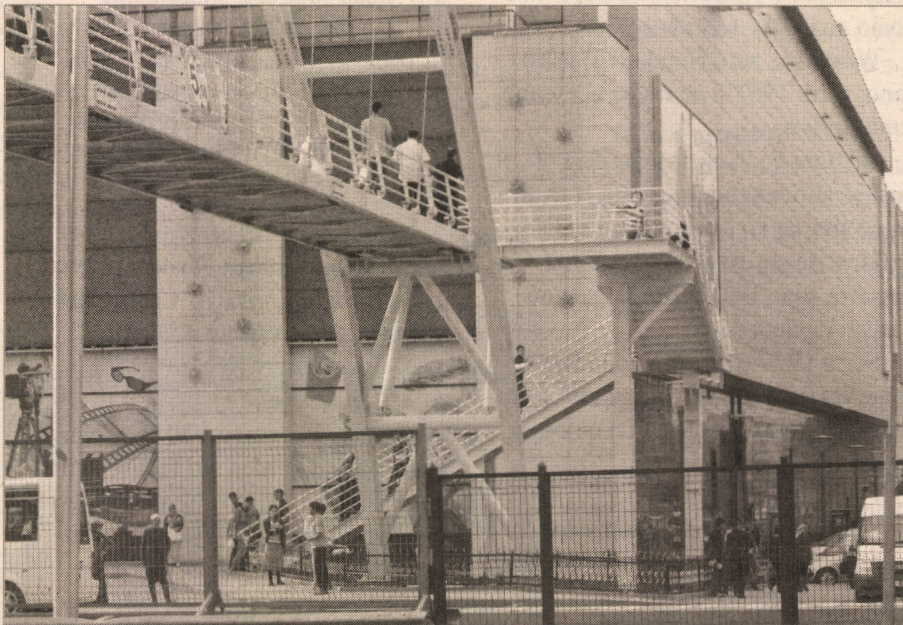
dîzaynkerdiş. Ema çî hef ke heta na gamî ma çîyê ke nêvînyo. 7 serr qedîyay mixê zî nîyamewo kuwayîş."

Waxtê rayan de êy ma anê vîrê xo

Berastengê ke nêwaşt nameyê xo bido ard ziwan ke, dema weçînayîş nezdî beno ma berasetengî kunê vîra partîyanê sîyasî û wina domna: "Wa partîyê sîyasî mevajê ke, ma qabê şarî xebat kenêy. Goreya berjewendîyanê xo, hereket kenêy. 7 serrîy ravêrayê qaşo gere astengey nêmaney ema eynî tas û eynî hemam o. Wexta weçînayîşî vanê ma hina û hina kenêy. Heme zûr êy. Dema ke yenê îktîdar, ma vîra kenêy. Ey bo şerm o, ma zî yew perçeyê ne civatî. Mafê ma zî estêy lazîmo o ke bêro dayene." Û wina veng da heme kesê ke vanê ma domokrat î, ka şima zî vengê xo qabê ma nêvejenê. De bêrê heqê ma bipawê."

'Komeleyî bibê federasyon'

Herî peynî ard ziwan û veng da komeleyanê berasetenganê kurdan û yê Tirkîyayî û wina qedîna: "Ez wazena veng bidî heme komeleyanê berasetengan ke ma binê yew bonî de bibêy federasyoneke zaf hîra ya Tirkîyayî. Eger wina nêbo ma dê nêresê heqanê xo û berastenganê ke ney ra pey zî bêrê dê eynî zehmetîyan biancê."

Cegerxwînî eş û dejiyayîşê şarê xo zanaynî

MAMOSTE SILÊMAN

Şairê kurdan yo modern, Cegerxwîn; Serra 1903'ê de, ay wext, qezayê Mêrdîne, dewa Nahîyeya Gercewsê Hesare de amewo dinya. Cegerxwîn, 1914 de bi keyeyê waya xo şîyo nahîyeya Kamîşlî ya Amûdî. Hetan peynîya Cengê Cihane yê Yewine, nêageyrayo dewa xo, Suriye de mendo.

Nameyê ey yo heqîqî, Şêxmûs Hesên o û lajê Mihemedê Mehmûdê Elî yo. Cegerxwînî; cuyê xo zor û zehmetî reyde vîyarnawo. Waxto ke may û pîy ey wefat kenî, sêwî maneno. Tay wext keyê waya xo de maneno. Heta yewendes serreyîya xo, neçarey ra keyeyanê dewlemendan de xizimkarey, axan û began rê şîwaney û paleyî kerda. Labelê leze na rewşe ra vejîyayo û xo dano zanîstî şîyar. Seba zanayeyî, şêxan û meleyan dima geyreno, dest bi wendişê feqîtey keno. Sey şarê xo rîyê dibistanan nêdîyo. Hima pancês serre beno, yeno Derika Koyê Mazî û Serra 1921ê de, 18 serrîyeya xo de yeno Amed. Semedê perwerdeyîya dînî şîyo şêxan het. Ay dem de, miyanê şarê de, de Mella Îskender Kazim warê perwerdeyîya dînî de perwerdeyî dano. Cegerxwîn, yeno Mella Îskenderê het û dest bi wendişê dînî keno. Mella Îskender warê netewîye de şarê hêşar keno. No xusus de, xebata siyâsî keno. Seyda Cegerxwîn Derika Koyê Mazî de, reya yewine perwerdeyîya siyâsî ser o xebitîno. Hewt-heşt serrî miyan de, wendişê xo tamam kerdo û îcazê xo Mele Fethulî ra gi-rewto. Wexto ke medrese de perwerdeyî veyneno, derheqê kulturê edebîyatê kurdî de, wayîrê zanayîşê bîyo, klasikîy kurdî wendî.

Cegerxwîn semedo ke şarê xo miyan de geyrayo, heme çîy bi çîmanê xo vînay û qabê şarê ey rehet bikero, heta peynîya cuyê xo têkoşînêka bêhempa daya.

Ewro zî rayî ra roşnî keno

Welatperweriya xo hişyar beno

Dima zî tikê mella yew dewan kerda. Ay wext mintiqaya ey de, di hedîseyî pîlî bîyî. Nê hedîseyî ke bîyî, sebebê bedilî-yayîşê kesayeteya ey benî. Meylê xo tadawo welatperweriyê şîyar. Nê hedîseyî;

1-Cengê Cihane yê Yewine de, seba azadîya şaran, yew zemîn virazîyêno. Peymana Sevrê de, sey şaranê bînan, kurdî Bakûrê zî yenî şînasnayîş û labelê, vera na peymanê, kayê tirkî dewan kerdnî.

2- 1925 de Herbê Şêx Seîdî de û dima serdestan; çimsureya kurdan kerdnî, bi hezaran kurdî kiştî. Reyna bi seyan şoreşgerê kurdan şîyo Suriye. Nê şoreşgeran Suriye de, 1927 de komelêka bi nameyê "Xweyîbûn" saz kerda. Cegerxwîn zî beştarê na komele bîyo. Dima zî bîyo endamê na komele.

Cegerxwîn, 1925 de beşdarê serehe-

wanayîşê Şêx Seîdê beno. No serehewanayîş ra pey şono Suriye.

1928 de bi kurdî dest bi nuştîşê şîran kerdo. Hawar de bi nameyê Cegerxwînî şîrî nuştî.

1949 de yew kombîyayîş de, komî-nîstan şînasneno. Têkilîya ey û komî-nîstan yew dem dewam kena. Hetan Serra 1957'ê serekeya "Seba Cizîre Komîteya Aştî" kerda.

Nê serran de, beştarê Partîya Demokrasî yê Kurdîstanî Suriye beno.

Hetan wefatê ey, endameya ey na partî de dewam kena. 1958 şono Iraq û Unîwersîteyê Bexdayê de beşa edebîyatê waneno. 1961 de Iraq de Hereketê Netewî rê ardim keno.

Ewta de, perwerdeyî daya, qadroyanê na partî. Akademîya Kurdîstanê de no xusus de ders dano.

Wexto ke, zorê Hereketê Başûrê şono, serra 1963'ê de rayna ageyreno şono Suriye.

No dem de, Cegerxwîn; dest bi nuştîşê şîran keno û Kovara Heware de nê şîranê xo dano weşankerdiş. Serkewtişê şoreşeya kurdan dima, Cegerxwîn şono Başûr û zanîngehanê kurdan de ders dano.

Serra 1979'ê de vera xo tadano şono Siwêd û Bajarê Stokholmê de roşeno. 22'ê Rezberê 1984 de qelbê ey vindeno û wefat keno.

Axatey û şêxtey qebûl nêkerdnê

Cegerxwîn, heme cayê welatê game bi game geyrawo, her cayê welatê çîman ra vîyarnawo. Wexto ke welat de geyreno, axayey û şêxey; sey saziyanê fermî

Heme het ra şarê xo zanaynê

Cegerxwîn, heskerdaxê kurdî bi. Bi hîş û fikrê xo, bi bîr û bawerîya xo, welatperwerêko erjaye bi. Cegerxwîn rasteya nizaney, xizaney û perîşaney mileta xo baş zanaynî. Zilm û tehdaya ke kurdan ser o bena, vera nê zilm û teda mucadele dano. Kurdîstan de heme çîy çîman ra vîyarnaynî, eleqederê heme hedîseyanê netewîyan bîynî. Cegerxwîn, seba bedilîyayîşê qederê kurdan û karkeran û xizanan; rêxistinane siyâsîyan de organîze bîyo û no war de mucadele (têkoşîn) dawo. Cegerxwîn; şair, siyasetwan û nuştotox zaf pîl û namdar o. Derheqê xebata Cegerxwînî de, çend kitabî (pirtûkî) yan yê şîran amey nuştîş. Nê kitabî (pirtûkî), derheqê cuyê (heyatê) Cegerxwînê de, tam yew malûmat nêdanî.

ameynî qebulkerdene. No dem de, axay û begî nîzdî ra şînasnayî. Cegerxwînî axayey û şêxîyey qebûl nêkerdnî.

Mijara eseranê ey

Cegerxwîn, seserra 20'ine de ciwî-yayo. Tarîxê kurdan zaf hedîseyê muhîmê ke na seserre de bîyî, Cegerxwînê nê hedîseyan de, ca gi-rewto û şahîdê nê hedîseyan o.

Wextê seferberlikê de, xela (qit-lix), veyşaney, talan, nêweşey çok ra bîya. Hem serehewanayîşê Şêx Seîdî

de, hem şoreşgerîya Iraqê de, hem zî serranê 1970'yan de rêxistinbîyayîşê kurdan de, hem bi qelema xo, hem zî bi xebata xo ya siyâsî yew xizmeto pîl(gird) kerdo.

Prosesê nê hedîseyan de, hem bi teoriya xo, hem zî bi pratîkê xo, rolêko muhîm kay kerdo. Yewna het ra zî hetan emrê ey bîyo, ziwan, tarîx û folklorê kurdan ser o xebitîyawo û no xusus de kitabî nuştî û kovaran de nuştayê xo dayî çapkerdiş. Eyro zî zaf parçeyê muzîkê yê Şivan Perwer û Cîwan Hecoyî, şîranî ey ra virazî-yayî.

Ti mezelê (qebra) xo de rehet bî, ma esla, to xo vêrî nêkenî.

Eserê ey

Kitabê Cegerxwînî a yewin 1947 de, Çim û Gulperî ra pey heşt dîwanê ey weşan bîyî. Dîwano yewin, 1974 de weşan bîyo. Dima zî tarîxanê cîya-cîya-yan de, Şam, beyrût û Swêd de, hewt hebî dîwanê Cegerxwînî weşan bîyî. Di kitabî vîrameyîş û yew zî kitabê hîkayeyê neşr bîyî. Cegerxwîn, şîranê xo de, temaya heskerdîşê welatî, şoreşgeriyê, enternasyonalîzmê ser o vindeno. Semedo ke kurdî azad bibî, tarîyey ra vejî roşney; hem bi şîranê xo, hem zî bi xebata xo ya siyâsî, çi destê ey ra ameyo kerdo.

Eserê Cegerxwînî şîrê Kurmanckî:

1- Dîwana yekem: Prîsk û Pêti, 1945 Şam

2- Dîwana diwem: Sewra Azadî, 1954 Şam

3- Dîwana siyem: Kîme Ez? 1973 Beyrût

4- Dîwana çarem: Ronak, Weşanê Roja Nû 1980

5- Dîwana pêncem: Zend-Avista, Weşanê Roja Nû

6- Dîwana sesem: Sefeq, Weşanê Roja Nû 1982

7- Dîwana heftem: Hêvî, Weşanê Roja Nû 1983 Stockholm

8- Dîwana hestem: Aştî, Weşanxaneyê Kurdîstanî 1985 Stockholm

Ziwan û Ferhengê Kurmanckî

1-Destûra Zimanê kurdî, 1961 Bexda

2- Ferheng, perçê yekem, 1962 Bexda

3- Ferheng, perçê diwem, 1962 Bexda

Açarnayîşê Cegerxwînî

Kurd. Basîl Nîkîtin (tercume)

Mînoriskî (tercume)

Leyla û Mecnûn (tercume) fin (tercume)

Baqîmatê res (tercume)

Tarîx (Tarîh)

Çend Soresên kurdên kevna e

Destûra Kurdîstanê

Dewleta Eyûbî li Yemenê

Tarîxa benî Eyûb perçê 1

Tarîxa benî Eyûb perçê 2

Tarîxa benî Eyûb perçê 3

Not: Mi no nuştayê xo de, Antoloji.com û nuştayê facebookî ra istifade kerdo.

Lîseya mamosteyan, na ya

Wendoxê Lîseya Hunerî a Amedî de, wendoxê beşa weneşî zafêrî pîranî û yê muzîkî zî Koser a Mêrdînî ra yê. Heme benê mamostey

Ehmedê BIRA / AMED

LÎSEYA SPOR û Hunerî Weşanê ya Amedî, hetanê ney gamî nezdî 600 wendoxî perwerde kerdî û hima zî hemeyê inanan zî na gam mamostetîy kenê. Wendoxê lîseyî beşa weneşî nezdîyê seyî ra 90, qeza Amedî Pîran ra yê. Beşa muzîkî de zî zafêreya wendoxanê ey qeza Mêrdînî Koserî ra yê.

Mudîrê Lîseya Spor û Hunerî Weşanê ya Amedî Bakî Sevgîlî ard ziwan ke, zafêreya merdimîy, espîriya lîseya inanan fam nêkerda. Kesê ke fam kerdê ra pîranî û koserîj êy.

Kam biwano beno mamoste!

Mudîrê dibistanî Sevgîlî ard ziwan ke, wendoxanê ma ra zafî inanan beta nêmanenî, mamosteyê û wina domna: "Na game mamosteyê ma yê ke wane danê, zafêreya wendoxanê ma yê ke ma mezûn kerdî yê. Hemeyî zî jîr û kesanê ke espîriya lîseya ma fam kerdê yê. Dema ke lîse wendnê, inanan zanaynê ke eger tikey xeyret bikerê, dê bibêy mamosteyê weneşî, muzîk û sporî û na gam zî zafêreya wendoxanê ma yê ke mezûn biyê Tirkîya de tewir tewir cayan de mamostetî kenê."

Kesê namdar zî estêy

Sevgîlî ard ziwan ke, wendoxanê ma mîyan de, kesanê namdar ke na gam biyê warê miqameke berzî zî estêy û nameyê inanan wina bi name kerd; Ferîdûn Çakar-Hunermendê Operaya dewletî, Bahtîyar Onder-Senfoniya Orkestra Stenbolî, Rûken Oztöpalan-Orkestra Senfoniya İzmirî de na gam alîkarê mudîrî ya û ard vîr ke, ze nînan zaf wendoxê inanan yê namdar estêy û heme cayanê Tirkîyayî de vila biyê.

Wêneyî de pîranîy, muzîkî de zî koserîj zafê

Sevgîlî rixneyê xo şarî ra kerd ke zafêreya welatîjan hewna espîriya lîseya inanan fam nêkerdo û wina dewam kerd: "Ez na bi dil vana. Eger wendoxê ma tikey xeyret bikerero beno mamoste. Ze pişeyanê bînan nîyo.

Karê wendoxan ney dibistanî de hedre yo û seyî ra 90 beno mamoste an zî cayeke bîni de nanê xo vejeno."

Humara wendoxanê ke kamcin herêmi ra ameyê de zî wina vat: "Ewro Amedî de kesanê ke espîriya dibistana ma famkerda Pîrana qeza Amedî, Mêrdînî de zî qeza ay Koser a. Dibistana ma ya razayîşî yo ra deweranê dûr ra zî wendoxîy şikyenê bêre biwanê. Ewro pola wêneyî yanê resimî de ez şikyenî vajî seyî ra 90 çend dewêy Pîranî yê. Ney dewan de zaf mamosteyî vejyay û ko bivejê. Çimkî inanan weş famkerda ke wendişê inanan qedîya ra pey bêkar nêmanenê. Heto bîni de Koser zî eynî winî fam kerdo ke, veng nêmanenê ra lîseya ma tercîh kenê û gedeyanê xo eşra-wenê hetê ma û ma zî inanan kenê mamoste û demeke kilmî de inanan bi cuyayîşî ra girê danê."

Verrojî rê zîndanî ra name

HASAN ALKİŞ

Embazê erjîyayî û delalî

Ma bê xêr bî. Heme çî ra verî ez şima pêrin rê zerre û canî ra silam û hurmet, bi heskerdîşê xo şîrawenî. Kar û gureyê şima da serkewtîş wazenî.

Ey embazê ke weşînayîşê rojname Verroj de ca girotê ked dayê, ez kulîne labelê kulîne yew bi yew piroz kenî.

Zerrî û mezgê şima dest û payê şima weş bê. Keyê şima şen û awan bo. Senî ke Azadiya Welatî zî vatibi, çimê ma roşnî bibê! Çimê ma heme kurdan, kirmancan / zazayan roşnî bê! Senî ke roja ke Azadiya Welatî dest bi weşîna xo kerd, a roje ke tarîxî biyê, semedê ma kurdan, ewro (15 Gulana 2012) zî weşînayîşê Verroj zî semedê zaraveya ma kirmancî tarîx ameyo nuşyaye. Na roje do ze 15 Gulana 1932 weşînayîşê Kavara Hawarî, ya Azadiya Welatî, Verroj zî tarîxî de cayê xo bigero.

Wexto ke ma mizgîneya vejya-

yişê rojname Verrojî Azadiya Welatî ra musayî, bêsebir pawitê ke roja bîne Azadiya Welatî bero. Labelê 15 Gulana 2012 de ma rê Azadiya Welatî nêardî. Ma humar Verroj a sifteyine nêdî. Şima texmîn kenêke ma senî xemgîn biyê. Wa bo. Ma nêvînê û nêwanê zî, ma zanênê ke roja roşanê zîwanê kurdî de, şarê ma di roşan pîya cuya.

Ez weşînayîşê rojname Verrojî gama ke zaf erjîyaye, muhîm, girs û tarîxî vînenî...

Şima roja roja zîwanê kurdî de zaraveya ma ya tewr kan û qedîm kirmancî / zazakî welatê ma de raya dolimê sifteyine hewteyine neşr kerd. Do tarîx û şarê ma, no ked û xebate şima yo pîroz / firaz vîr mekero. Do wayir bivejyo û avera biberon...

Diwarê avarşîyîşê zîwanê ma, qisekerdîş û wendişî de bibo bikero sexlem, xurt û hîra. Ez bawer kenî ke, do zîwanê ma ze vilikê gulîan bi reng û reng, bi potansiyela xo dewlemend abikero.

Min hewna Verrojî ma ya rindike nêwenda. La belê taxmîn kenî ke ombazan senî bi hîs, kerd û xebata rindik xemelnayê. Heta hewteya bêro, çimê ma do Azadiya Welatî Verrojî ma de bo...

Ez fikr û peşîyazê xo bikerî:

Heme hepisxaneyan de ombazî ke kirmancî sero xebat kenê estêy... Ney ombazan rey de têkilî bivirazê. Hepisxane de wext û îmkân zaf estê. Ney ombazî bi nuştîyanê xo yê hewa bi hewa Verrojî ma gula ma zîwan û şarê ma weyî bikerê...

Beno ke ma sere de, bi zîwanê mintîqa xo binuşê. Xisar çîno. Bi na rayîrî do potansiyela dewlemendeya zîwanê ma bivejyo werte. Hetê bîni de dê fek û mintîqayî yewbînan bişînasnê, bimûsê û zîwanê standart bivirazyo... Lazîmo ke gramer zî her hewte bêro dayene, do daha weş bebo...

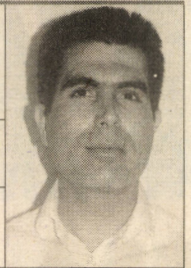
Heme kedkaran rê serkewtîş... Selam û hurmet.

*Zîdana Kirikkale-Hacilar Tîpa F ra

Têgeyrayîş

Zerweş Esnaw

Zerwesnesnaw@gmail.com

Roboskê, çareyê AKP de lêmo qer o

Qirkerdîşê Roboskêyî de hema zî sûçdar kifş nêbiyo û goreyê na hawa zî sûçdar yan zî sûçdarî ko nêvejîyî raşte. O ke aseno na mesela derdê AKPyê zî nîya û AKPyê rê bar û kar nêkena. AKP vana: "No gureyê ser ro zaf meşîrî û zaf meyerî rojevî. Eke tazmînat o; ma da yo, eke ma dejiyayî; ma vat ma dejiyayî, eke şaşîkî reyde no gure biyo; e ma vato şaşîkî biya. Hînî şima çî wazenî? No gure zaf derg mekerê, goş pamekewî, padê wa biqedîyo." La ê vanê qey kê pereyan bidê na mesela safî bena? No qirkerdîş de hîris û çar mêrdimî merdî. Eke dewlet vana ez dewlet a, sûçdaran bivîne û cezayê inanan bide, ti çî vindena? Heme çîy destê to de yo. Zerba to bivaza ti şîna yew hewteye de çareser bikera. La ti qayil nêya, ti wazena ke tazmînat reyde na mesela bipadîyo. Hî AKP! Ê meytan mîyanî de yew şima ra bibîyînî şima senî sûçdar vetînî û hema ceza dayînî û dinyaye inanan ra teng kerdînî. La ney, nê kurdî, merdî se beno, ha ê merdî 'ha heywanî merdî' şima rê ferq çîn yo.

Dewleta demokratîke şarê xo rê est a, xizmeta şarê xo rê kena û no gure, deynê mil de aye de yo. La ti AKP, eke ti xo demokratîk vînenê biyere na mesela safî bikera. Xo rê demokrat mebe. La ti çî ca, çareserkerdîş çî ca?! Çend aşme vêreto hema çîy raşte de çîn o. AKP, tim û tim serê mesela senî bipadîyo, fikîryena. Kê pêzere nêbî, kê qet nêwazenî meseleyî çareser bibî û AKP zî no gureyî de polî (sînfî) de mend. Çimkî pêzere nê gureyê ser ro nêvindert. La no gure roj ko biyero sereyê AKPyê biwero.

Roboskê û meseleyê bînan pêroyî zî semedo ke meseleya kurdî çareser nêbiya vejîyeyî. Heq û hûkûkê kurdan, Tirkîya hayanê inka bidayînî û nê heqî hemînan zî insanî yî, na mesela rewna çareser biyînî û hendî mêrdimî vengî ra nêmerdînî. Heyf nêyo hende mêrdimî cuwanîyê û xortîyê xo de mirenî? Hayanê serê ma de na nêkîşkerdî nêhawaniyo ma rê asanî çînî ya.

Kam ke biyero iktidar, heqê kurdan nêdo caran îflah nêbeno. Tim û tim dej û zordarî de maneno. Ciko komare ronîyayo; kîştîşî reyde, vînikerdîşî reyde, tanq û tîfînkî reyde vatînî qey na mesela hal biba! Vînayî ke na hawa zî çare nêya. Na ray vanî; şima est î, la gani şima hawayê ma bikerê. E, şima kurdî la şima kurdê ma yî, vanî. Ma kurdê xo yî û hayanê peynîyê dinyaye biyero zî, ma yê xo yî. Ma, bindestî zî kok ra qebul nêkenî.

Biyerê! Ma no şero lêminî hînî biqedînî û ma hînî hesrê çîmanê dayîkan nêvînî. Aştî biba, merg çîn bo.

Bi goreyê vatişan, merdimî ke ters ser ro est bo, cinan bikewo ûsn. benê na çalike ser û nêweş çendeyêk na çalike ser ro beno, zafane nêweş çale ser ro keweno ewn. Qaydeyo ke qalkenê vanê nêweşo ke çalike ser ro rakeweno nêweşîye ra xelesîyeno. Rayna bi goreyê vatişan wexto ke yew cinan keweno benê çalike ser, nêweş rakeweno, se-

rekê cinan yeno hember nêweşî û vengdano eskeranê xo û vano; şima ra kam tekilê na cenîye/camêrdî bîyo? Sew cino ke têkilê nêweşî bîyo, eskerê Şayê Cinan mîyan de bo ey ra vano ti nê merdimî ra xo dûrî danê. Sey na çale Hênîyî de yew xan zî bibîyo, la no xan bin bendawe de mendo. Ewro zî merdîmî ser çalike de nêweşîyanê xo rê şîfa gêrenê.

Hênîya rengîn û cayê afetan

AVER PAYIZ

Qezaya Hênîyî, 97 km. hetê bakûrê Amedî de ya. Bakûrê qezaye de, Dara-hênî û Çewlige est ê. Bakûrê rojawanî de Xarpêt, rojawan de Pîran, rojhelatî de Licê, başûrî de Amed, başûrê rojhelatî de qezaya Karaze est a.

Berziya qezaye, behrî ra 1200m ya. Qezaye mîyanê koyan de awan bîya. Herayîya qezaye 415 km est a. Bakûrê qezaye de koyê Nem û Babixî, başûrê qezaye de koyê Çîmen û Dîbrî ca gênê. Maberê koyan de Deştê Hênîyî est a. Koyê ke bakûrê deşte de ca gênê bi boxazê Babixî û yê ke hetê başûrî de ca gênê bi Boxazê (gelî) Gabanî abenî.

Warê weşey û geşeya merdiman ra yew zî Hênê ya. Bi heynîyanê xo, gan dana. Eynîya ey ra yew zerîkî ra weş yena. Zaf şariştanîyî tîyara ravêray û bandora xo dayê tîya

Cayeke serd o

Qezaya Hênîyî kewena hetê bakûrê Kurdistanî. Semedo ke ma maberê Amed û Serhedî de ca genê, hetê hewayî ra taybetîya her di hereman zî nîşan dana.

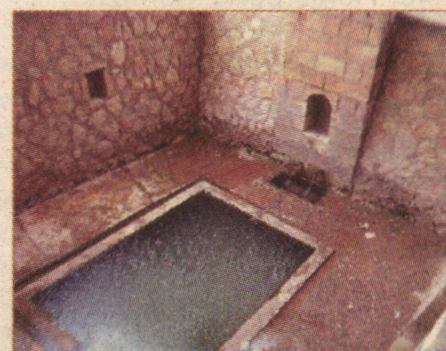
Hamnanan hewayê qezaya Hênîyî zey hewayê Amedî zaf germ û bejî yo. Zimistanan zî zey hewayê Serhedî zaf serd û derg o. Bi taybetî zimistanan hewayo serd o ke, serhedî de aseno bi rayerê boxazê Babixî qezaye gêno bin tesîrê xo. Hawayo ke Amedî gêno bin tesîrê xo bi rayîrê boxazê Gabanî reseno qezaye.

Wextê verî de zafane banî mîyanê deştê Hênîyî de ameyê awankerdiş. Labelê semedo ke hereme de sey erdlerz, laser û ûsn. afetî sereser de ameyî û banî xerepyayê, şarê Hênîyî xo dayo hetê bakûrî û resayê heya bin koyê û te de banê xo awan kerdê. Qezaye bêplan ameya awankerdiş. Kuçeyê qezaye zaf teng û tîmîyan kewteyê. Qezaye de çar taxî est ê. Cayê taxa merkezî, verê goristanî de be la ewro bîyo cayê bazirganîye.

Taxa sûke de banî zaf bikereyan û betonî ameyê viraştîş. Na taxe bi çimeyê awa Eynkebîrî û Camî û Parqe namdar a. La na taxe de bazirganîye nêmenda.

Taxê qezaye êy bîni zî taxa Zîrve û Deregana a. Heme banê nê taxan bi kereyan ameyê viraştîş. Hereme de tewr verîne her di taxan de merdiman ca dayo xo labelê, wextî mîyan de, cayê neweyî awan bîyê û merdiman xo dayo cayo newe qîmetê nê taxan zey verî nêmendo.

Bi goreyê humaritişê nufûsê 1970'î nufûsê qezaye 18 hezar û 164 kesîy bîy. O wext qezaye ra giredaye 17 dewîy û 12 mezray bibî. Nika, mîyanê qezaye de nufûse 10 hezar û 302, nufûsa dewan 27 hezar û 516 kesîy yê. Heme tîmîyan de, nufûse 37 hezar û 818 yê. Vîst dewîy û vîst û hîrê mezray giredayeyê qezaye yê.

Heynîya Eynqresî zerîkî weş kena

Hênîya Hênîyî ya namdar, eynqerîs a. Hênîyî ra 2 km'yî dûrî yo. Zaf cayan ra yenê ney heynîyî ser û şîfa vînay. Vanê awa Eynqerîsî semedê nêweşîya zerîke (sarilik) şîfa ya, semede na awe zaf cayan ra merdimîy yenê Hênîyî. Şîfa dana zaf kesan û weşey vila kena.

Ulû Camî

Tarîxê viraştîşê camiye zelal nîyo. Texmînî se serra 15 de, Selçûkiyan viraşt. Bi nameyê "KizilKilise" zî yena zanayîş. Camîye serranê 1684, 1779, 1780 û 1870'î de amewa tamîrkerdiş.

Tarîxa Hênîyî

Nameyê Hênîyê ewroyên kam cayî ra hameyo nêyeno zanayîş. Panayîşê nameyî ser o tay efsaney est ê. Nê efsaneyan ra yew vano ke qezaye, nameye xo hênîyê "Aynkebîrî" ra girewto. Ya bîn zî nameyê xo Hênîya ke qabê zerîkî weş keno ra beno ke girotbo.

Tarîxê awankerdişê Hênîyî zelal nîyo. La yeno qebûlkerdiş ke, tewr verî şaranê Sûbarû ra Hûrî û Nirbîtiya de cûyayê. Demêko derg na hereme (mintiqe) bin destê Hûrîyan de menda. Badê înan babanê înan ra Mîtanîyan dest kewta. Mîtanîyan ra pey hereme dekweta bin destê Asûr û Ûrartûyan. Hênîyî ser ro zanayîşê tewr verîni çimeyanê Asûrîyan de (Vî 8) ca gênê. Bi goreyê zanayîşê nê çimeyan, semedê bindestkerdişê Amedî mabîne Ûrartû û Asûran de şerrîy virazîyê û nê şerrî herema Hênîyî de benê. Ey tarîxî ra na heta dewletêy ke bîyê wayîr Amedî bîyê wayîr Hênîyî zî. Ûrartûyan ra pey Hênî dekweta bin destê nê dewletan Îskîtî, Meddî, Makedonyayî, Romyayî, Sasanîyî, Emeyîyî û Abbasîyan. Şerrê Malazgirtî ra pey Selçûkî (1071) înan ra dim Dewleta Akkoyûn û Safevîyan hereme dekenê xo dest. Hereme badê Şerrê Çaldiranî (23 tebax 1514) bena yê Osmanîyan. Hênî 1875'î de gîredayeyê Paloyî bî. Badê Licê ra gîredeyena. Serra 1958'ine de Amedî ra gîredeyena û bena qeza.

Medresa Eynkebîrî hewna payan sero ya

Çekûya eynkebîrî çekûyê ke erebî ya. Yena maneya hênî yo pîlî. Hewza Eynkebîrî mabeynê Ulû camî û Medreseya xatûniye de ya. Na awe bin koyê Hênîyî ra vecêna û bi new kemeran reyde resena hewze. Hewt çime-

yan ra awe rişyena hewze. Îv 2000'î de bi kedê Hûrîyan ameya viraştîş.

Medreseya Xatûniye: Bi keda Zeynep xanime (Maya Sancar Şahîni) se serra 13'ine de ameya viraştîş.